

Deres ref.:

Vår ref.:

Oslo, 29.01.2024

Høringssvar endring i barnehageloven

Delta vil i vårt høringssvar kommentere overordnet hovedretningen i forslaget og noen utvalgte temaer med utgangspunkt i regjeringens opplisting av de viktigste forslagene:

- å lovfeste at formålet med foreldrebetaling og tilskudd til private barnehager er at alle barna i kommunen får et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet
- å lovfeste at kommunen skal beregne og gi driftstilskudd. Kommunen skal også gi et separat tilskudd til eiendom.
- å lovfeste at kommunen kan stille krav ved tildeling av tilskudd
- å innføre etableringsgodkjenning for private barnehager
- å gi kommunene mulighet til å redusere antall barn en barnehage er godkjent for hvert 10. år
- å gi kommunene mulighet til å lage lokale forskrifter om prioritering ved opptak av barn, bemanning, krav til kompetanse, minimum åpningstid, og maksimalt nivå for foreldrebetaling og kostpenger
- å stramme inn regelverket for handel med nærstående
- å presisere at alle innkjøp som belastes barnehagen skal stå i rimelig forhold til det barnehagen trenger
- å lovfeste at barnehagen ikke skal låne ut penger som stammer fra offentlige tilskudd eller foreldrebetaling (overskuddslikviditet)
- å gi det økonomiske tilsynet for private barnehager flere tilsynshjemler
- å gi kommunen og det økonomiske tilsynet for private barnehager flere reaksjonsmidler ved brudd på regelverket

Overordnet tilbakemelding

Delta mener det viktigste er at pengene som overføres til private barnehager skal brukes til å gi et godt barnehagetilbud. Videre må lønns- og arbeidsvilkår, inkl. pensjon være like gode i private barnehager som i de offentlige. Den offentlige finansieringen må bidra til dette. Barnehagesektoren skal bestå av både kommunale og private barnehager, og Delta er opptatt av mangfold i barnehagesektoren.

Delta støtter regjeringens intensjon og hovedretningen i forslaget som er på høring. Delta støtter det å få et regelverk som sikrer bedre demokratisk styring og kontroll med barnehagesektoren. Det er kommunene som kjenner behovene til sine innbyggere best, og kommunene trenger derfor

de riktige verktøyene for å drive god styring av både private og kommunale barnehager. Endringene må sees i sammenheng med at dagens regelverk i stor grad er tilpasset en tid da utbygging av plasser var hovedprioriteten, noe som ikke lenger er tilfellet i dag.

Utvalgte temaer

Lovfeste at kommunen kan godkjenne søknader om etablering av nye private barnehager (etableringsgodkjenning)

Delta støtter å lovfeste at kommunen kan godkjenne søknader om etablering av nye private barnehager (etableringsgodkjenning) og søknader om endringer hos godkjente private barnehager. Det skal være opp til kommunen om den vil godkjenne etablering av en ny privat barnehage, men hvis kommunen innvilger en søknad om etableringsgodkjenning vil den private barnehagen ha rett til tilskudd.

Lovfeste at kommunen skal gi forskrift om beregning av tilskudd

Vi støtter å lovfeste at formålet med foreldrebetaling og driftstilskudd til private barnehager er at barna i kommunen får et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet. Vi støtter å lovfeste at kommunen skal gi forskrift om beregning av tilskudd. En lokal forskrift som regulerer kommunens beregning av tilskudd, samsvarer i større grad med det finansielle ansvarsprinsippet for kommunesektoren. Det er også i tråd med anbefalingen fra flertallet i Storberget-utvalget og velferdstjenesteutvalget.

Vi støtter også det å lovfeste at ved fastsetting av forskrift om beregning av tilskudd skal kommunen legge særlig vekt på om barnehagen er ordinær, familiebarnehage eller åpen barnehage, antall barn og barnas alder, barnegruppens sammensetning og behov, ansattes lønns-, pensjons- og arbeidsvilkår, barnehagens geografiske beliggenhet og eventuelle vilkår med krav til innholdet i barnehagetilbudet.

Lovfeste at kommunen kan redusere antallet barnehageplasser for å hindre overkapasitet

Vi støtter også å lovfeste at kommunen kan redusere antallet barnehageplasser en barnehage er godkjent for når det er nødvendig for å hindre overkapasitet i hele eller deler av kommunen. Dagens regelverk har medført at en reduksjon i antall plasser har blitt gjort i kommunale barnehager, da det kun er i kommunale barnehager at kommunen har styringsrett.

Departementets forslag gir kommunen adgang til å redusere antall barnehageplasser en barnehage er godkjent for, i tråd med endrede behov. Dette vil gi bedre kapasitetsstyring lokalt, og bidra til en mer likebehandling av private og kommunale barnehager

Vi støtter også at kommunen som hovedregel tar utgangspunkt i at reduksjonen skal fordeles jevnt mellom barnehagene i kommunen, men kommunen skal også legge vekt på behovet for barnehageplasser i ulike deler av kommunen og behovet for å opprettholde plasser i barnehager med en særskilt profil. Vi støtter også departementets understreking av at hovedregelen skal være en jevn reduksjon av barnehageplasser i de ulike barnehagene i kommunen, og at det bare unntaksvis vil være aktuelt med en forskjellsbehandling ut fra andre hensyn. Det er viktig at kommunene som utgangspunkt vil møte en slik problematikk med en balansert tilnærming der man søker å ivareta og opprettholde et mangfold av barnehager i sin kommune.

I utgangspunktet mener vi foreslåtte hjemmelen til å kunne redusere antall barnehageplasser en barnehage er godkjent for, er tilstrekkelig for å møte eventuelle utfordringer knyttet til

overetablering. Dette må følges tett opp og dersom det blir nødvendig får man vurdere ytterligere tiltak.

Unntak for regler om eget rettssubjekt

Delta støtter det å lovfeste at departementet i særlige tilfeller kan gi forskrift om unntak fra kravet om at hver privat barnehage skal være et selvstendig rettssubjekt.

Vi støtter det å fastsette unntak for barnehager som eies av et sokn i Den norske kirke, grunnet at kravet om at hver privat barnehage skal være et selvstendig rettssubjekt har gitt noen særlige utfordringer for disse barnehagene.

Særreguleringene som kirkeordningen innebærer for de private barnehagene som eies av sokn i den Den norske kirke, konsekvenser som barnehagen ikke alltid kan gjøre noe med og som i verste fall kan føre til at det ikke vil være mulig å opprettholde barnehagedriften.

Dette går for eksempel på at mange av barnehagene som eies av et sokn i Den norske kirke holder til i lokaler som er eid av soknet. Dette kan for eksempel være lokaler som inngår i et kirkebygg eller som er på en eiendom i tilknytning til kirkebygget. Barnehagelokalene kan derfor ikke uten videre skilles ut og overføres til et nytt rettssubjekt sammen med barnehagedriften. Når det ikke er mulig å fradele barnehageeiendommen, medfører det blant annet at barnehagen ikke lenger kan ha lån i Husbanken fordi dette forutsetter at driften og eiendommen ligger i samme selskap.

Pensjon

Når det gjelder pensjon, støttet Delta flertallet i «Du er henta rapporten», og mener at full kostnadsdekning for de utgiftene barnehagene har til pensjon, må være det førende prinsipp. Departementet har i høringsforslaget lagt ansvaret for beregning av ulike tilskudd til kommunen.

Regjeringen viser blant annet til at vurdering av kostnadsdekning av pensjonsutgifter kan være egnet til å vurdere i den enkelte kommune. Delta er uenig i dette da vi frykter dette vil stimulere til tariffhopping og lokalt press på reduksjon av pensjonskostnader, og vil være tydelige på at prinsippet om full kostnadsdekning er eneste bærekraftige løsning når kommunen skal gi forskrift om beregning av tilskudd. Dette vil ivareta riktig utbetaling, unngå overkompensasjon og redusere dagens utfordringer.

Med vennlig hilsen

Delta – en arbeidstakerorganisasjon i YS

Trond Ellefsen (sign)

Leder i Delta